



Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 4.5.2012
SRS 018244/2012

**Zpráva č. 6 oblastního odboru BRNO
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 30.4.– 6.5.2012**

1. Počasí

První polovina sledovaného období byla ve znamení horkých slunečných dní s letním rázem počasí. Padl nejeden teplotní rekord, přes den bylo naměřeno až 31 °C. Od 3.5. bylo zaznamenáno ochlazení na 20 až 25 °C. Koncem týdne přišly tolik očekávané srážky ve formě přeháněk a lokálních bouřek s rozdílnou intenzitou od 2 do 30 mm.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlivem vysokých teplot a silného větru pokračuje sucho v celé oblasti, které poškozuje všechny plodiny. Dokončuje se setí kukuřice a řepy cukrové. Probíhá chemická ochrana proti škůdcům řepky ozimé v době plného květu a proti hlízence obecné, dále proti pilatkám v peckovinách a jádrovinách, strupovitosti a padlí v jádrovinách. Dokončuje se chemická ochrana proti plevelům v obilninách. Začala sklizeň salátů.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 33-39 BBCH)

Růstová fáze: fáze třetího kolénka (třetí kolénko vzdálené min. 2 cm od druhého kolénka) až fáze jazyčku (jazyček praporcového listu již viditelný, praporcový list plně rozvinutý)

Laboratorně potvrzený pozitivní výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus, WDV)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Rakvice, 23.4.), Blansko (Senetářov, 25.4.) a Znojmo (Slup, Vémyslice).

První výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (Mycosphaerella graminicola)** byl zaznamenán na listech v okrese Kroměříž (Lutopecny, 2.5., Kroměříž, 2.5.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51(metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt bezkřídlých zakladatelek a nymf první generace **kyjatky travní (Metopolophium dirhodum)** na listech byl objeven na okresech Znojmo (Dyjákovice, 2.5.), Kroměříž (Lutopecny, 2.5., Kroměříž, 2.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 3.5.).



První výskyt **třásnokřídlých (Thysanoptera)** na rostlinách byl zaznamenán na okresech Znojmo (Čejkovice, Dyjákovice, 2.5.), Brno-venkov (Smolín, 3.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, Němčíčky, 3.5.).

První výskyt bezkřídlých zakladatelek **mšice střemchové (Rhopalosiphum padi)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Dyjákovice, 2.5.).

První výskyt vajíček **kohoutků (Oulema spp.)** na listech byl zaznamenán v okrese Zlín (Horní Ves, 30.4.) a Břeclav (Hrušky, 30.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka modrého (Oulema lichenis)** na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Prakšice, 27.4.) a Blansko (Senetářov, 2.5.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 37-49 BBCH)

Růstová fáze: objevení se posledního praporcového listu (poslední list ještě svinutý) až špičky osin (osiny jsou viditelné nad ligulou praporcového listu)

Laboratorně ověřený pozitivní výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (Barley yellow harf virus)** byl zjištěn v okrese Zlín (Horní Ves, 24.4., Lukov 24.4.) a Hodonín (Vracov).

Laboratorně potvrzený pozitivní výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus, WDV)** byl zjištěn na okresech Uherské Hradiště (Kněžpole, 24.4., Podolí nad Olšavou 24.4., Zlechov, 24.4.), Zlín (Lukov, 24.4.), Blansko (Lisky u Letovic, 25.4.), Znojmo (Dyjákovice) a Hodonín (Vracov).

První výskyt **třásnokřídlých (Thysanoptera)** na rostlinách byl zaznamenán na okresech Znojmo (Dyjákovice, 2.5.), Zlín (Horní Ves, 30.4.), Vyškov (Nemotice, 2.5.) a Břeclav (Boleradice, Horní Bojanovice, 3.5.).

První výskyt miny s housenkou **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Miroslav, 3.5.).

První výskyt larev **kohoutků rodu Oulema (Oulema spp.)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Dyjákovice, 2.5.). První výskyt vajíček na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Podolí nad Olšavou, 27.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

JEČMEN JARNÍ (RF 25-30 BBCH)

Růstová fáze: pátá odnož viditelná až začátek sloupkování (hlavní odnož i vedlejší odnože se zřetelně napřimují a počínají se prodlužovat, klas vzdálen od odnožovacího uzlu min. 1 cm)

První výskyt **padlí ječmene (Erysiphe graminis f.sp. hordei)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 27.4.) a Kroměříž (Zlobice, 2.5.).

První výskyt imag **kohoutka černého (Oulema melanopus)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 27.4.). První výskyt vajíček **kohoutků (Oulema spp.)** na listech byl zaznamenán v okrese Kroměříž (Zlobice, 2.5.).

Pozorování viz. ječmen ozimý

Ošetření se provádí při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. zjištění 0,6 vajíček nebo larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.



OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 65-67 BBCH)

Růstová fáze: plný květ (asi 50% květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají) až dokvétání (velké množství korunních lístků opadlo)

První výskyt dospělců **bejlmorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** na mladých šešulích byl zjištěn na okresech Blansko (Kotvrdovice, 2.5.), Brno-venkov (Smolín, 3.5.) a Zlín (Spytihněv, 3.5.). Lokálně střední výskyt zaznamenán v okrese Břeclav (Hrušky, 30.4. a Velké Pavlovice, 3.5.).

První výskyt larev v šešulích byl objeven na okrese Brno-venkov (Smolín, 3.5.), Znojmo (Miroslav, 3.5.) a Břeclav (Starovičky, Horní Bojanovice, 3.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

První výskyt imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** na květenstvích a mladých šešulích byl zjištěn v okresech Kroměříž (Kroměříž, Zlobice, 2.5.), Blansko (Kotvrdovice, Pístovice, 2.5.) a Vyškov (Hoštice, 2.5.). Střední až silné výskyty dospělců byly zaznamenány na okrese Brno-venkov (Smolín, 3.5.), Znojmo (Božice, Tasovice nad Dyjí) a Břeclav (Hrušky, 30.4.; Starovičky, Horní Bojanovice, Velké Pavlovice, 3.5.).

HOŘČICE BÍLÁ (RF 19-33 BBCH)

Růstová fáze: 6 až 9 a více listů vyvinuto až třetí internodium viditelné

Střední až silné výskyty **dřepčků rodu *Phyllotreta* (*Phyllotreta* spp.)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Šanov, Velký Karlov, 2.5.).

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 14-16 BBCH)

Růstová fáze: čtyři listy vyvinuté až šest listů vyvinuto

První výskyt okřídlených jedinců **mšice makové (*Aphis fabae*)** na listech byl objeven v okrese Kroměříž (Morkovice, 2.5.) a Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 4.5.).

První výskyt vajíček **květilky řepné (*Pegomyia hyoscyami*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 4.5.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 30-32 BBCH)

Růstová fáze: počátek prodlužovacího růstu stonku až druhé internodium viditelné

První výskyt okřídlených jedinců **mšice makové (*Aphis fabae*)** na listech byl objeven v okrese Kroměříž (Věžky, 2.5.).

První výskyt imag **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** na listech byl pozorován na okrese Uherské Hradiště (Chylice, 27.4.) a Hodonín (drobní pěstitelé).

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 25-27 BBCH)



Růstová fáze: prodlužovací růst lodyh příp. listová růžice vytvořena až ukončení prodlužovacího růstu a počátek tvorby pupat (začátek butonizace)

První výskyt imag **třásnokřídých (Thysanoptera)** na listech byl zjištěn v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 3.5.) a Kroměříž (Morkovice, 2.5.).

První výskyt zakladatelek **kyjaty hrachové (Acyrtosiphon pisum)** na listech byl zjištěn v okrese Brno-venkov (Pohořelice u Brna, 3.5.) Kroměříž (Morkovice, 2.5.) a Znojmo (Miroslav, 3.5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-71 BBCH)

Růstová fáze: plný květ (nejméně 50% květů otevřeno, první korunní lístky padají při dotyku) až velikost plodu do 10 mm (opad plodů po květu)

Strupovitost jableň (Venturia inaequalis) vzhledem k panujícím počasí beze srážek nebyly do 3.5. zaznamenány na lepové pásce z lapače spor v k.ú Nosislav askospory. Jejich uvolnění lze předpokládat po srážkách, které jsou očekávány v závěru sledovaného období.

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinací obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smytelnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

V mladých plodech byly zjištěny vpichy a první larvy **pílatky jablečné (Hoplocampa testudinea)** v okrese Břeclav (Velké Němčice, 3.5.). První výskyt imag na bílých lepových deskách byl zjištěn v okrese Kroměříž (Vážany, 30.4.). První výskyt vajíček pozorován v okrese Břeclav (Velké Bílovice, 30.4.).

Potřeba ochrany se určuje na základě zjištění síly kladení škůdce v době opadávání korunních plátků. Náhodně se odebere 100 květů a binokulárním mikroskopem se pozoruje výskyt vajíček v místě hnědého vpichu na kališním plátku.

Práh škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 květů. Optimální doba chemické ochrany je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček, a to v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku.

První výskyt imag samců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 30.4.), Zlín (Žlutava, 30.4.), Břeclav (Velké Němčice, Velké Bílovice, 30.4.), Kroměříž (Jarohnovice, 30.4.) a Hodonín (Sudoměřice, 2.5.). První a zároveň střední výskyt byl zjištěn na okrese Znojmo (Citonice, 30.4.; Hrádek u Znojma, 1.5.). Silná intenzita výskytu imag zjištěna v okresech Zlín (Žlutava, 3.5.) a Uherské Hradiště (Nedakonice, 3.5.).



Střední výskyt imag samců **obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*)** ve feromonovém lapači byl objeven v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 30.4.) a Znojmo (Citonice, 3.5.).

První výskyt imag samců **obaleče trnkového (*Grapholita janthinana*)** ve feromonovém lapači byl objeven v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 30.4.) a Znojmo (Citonice, 3.5.). Silný výskyt imag zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 3.5.).

První výskyt imag **obaleče východního (*Cydia molesta*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 30.4.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 71-72 BBCH)

Růstová fáze: velikost plodu do 10 mm (opad plodů po květu) až velikost plodu do 20 mm

První výskyt imag **obaleče východního (*Cydia molesta*)** ve feromonovém lapáku byl sledován v okrese Hodonín (Sudoměřice, 2.5.).

MERUŇKA (RF 71-72 BBCH)

Růstová fáze: velikost plodu do 10 mm (opad plodů po květu) až velikost plodu do 20 mm

První výskyt **moniliniové spály květů (*Monilinia laxa*)** na květech a letorostech byl zaznamenán na okresech Znojmo (Bohutice, 30.4.) a Břeclav (Němčičky, 4.5.).

První výskyt imag samců **obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okresech Znojmo (Těšetice, 3.5.) a Břeclav (Němčičky, 3.5.).

SLIVOŇ (RF 67-72 BBCH)

Růstová fáze: vadnutí květů (většina korunních lístků opadlá) až velikost plodu do 20 mm

První výskyt housenic **pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)** a **pilatky žluté (*Hoplocampa flava*)** v plodech byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 30.4.) a Zlín (Spytihněv 3.5.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepkových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u poloviny vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

První výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 30.4.), Kroměříž (Šelešovice, 30.4.) a Hodonín (Vnorovy, 2.5.). Silný výskyt byl zaznamenán v okresech Břeclav (Němčičky, 3.5.) a Znojmo (Citonice, Těšetice, 3.5.).

První výskyt imag **obaleče východního (*Cydia molesta*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Kroměříž (Šelešovice, 30.4.).

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

VIŠEŇ (RF 69-71 BBCH)

Růstová fáze: konec kvetení (všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm) až velikost plodu do 10 mm (opad plodů po květu)



První výskyt **moniliniové spály květů (Monilinia laxa)** na květech a větvičkách ve střední intenzitě byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Uherské Hradiště, 2.5.).

JAHODNÍK OBECNÝ (RF 61-65 BBCH)

Růstová fáze: počátek kvetení (rozkvetlý první květ A nebo primární květ) až plný květ (B nebo sekundární a C nebo terciární květy otevřené), první korunní lístky opadlé

První výskyt **květopase jahodníkového (Anthonomus rubi)** na rostlinách byl objeven na okrese Znojmo (Bohutice, 2.5.).

RÉVA VINNÁ (RF 07-55 BBCH)

Růstová fáze: začátek otevírání pupenů (objevují se zelené špičky letorostů) až květenství se zvětšuje (jednotlivé kvítky dosud hustě nahloučeny)

V rámci oblasti bylo zaznamenáno nerovnoměrné rašení.

První výskyt plstnatosti révy vinné na rašících listech způsobené **vlnovníkovcem révovým (Colomerus vitis)** byl zjištěn na okresech Znojmo (Hrádek u Znojma, 1.5.) a Břeclav (Němčičky, Bořetice, 3.5.).

Lokálně střední výskyt poškození sáním **hálčivcem révovým (Calepitrimerus vitis)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice).

Chemické ošetření se doporučuje zejména při pravidelných výskytech, nebo když dojde k přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

První výskyt imag samců **obalečika jednopásého (Eupoecilia ambiguella)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.). Břeclav (Němčičky, Hrušky, Mikulov, 30.4.), Znojmo (Hrádek u Znojma, 1.5.) a Hodonín (Vnorovy, 2.5.).

První výskyt imag samců **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okresech Hodonín (Vnorovy, 27.4.) a Uherské Hradiště (Polešovice, 30.4.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

První výskyt okřídlených samic druhé generace **mšice makové (Aphis fabae)** na listech byl objeven na okresech Kroměříž (Kroměříž, 30.4.), Znojmo (Práche, 2.5.) a Zlín (Halenkovice, 3.5.).

JÍROVEC MAĎAL

První výskyt imag **klíněnky jírovcové (Cameraria ohridella)** bylo zjištěno na okrese Hodonín (Veselí nad Moravou, 2.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová